

**LIETUVOS RESPUBLIKOS PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-751  
PAPILDYMO 125<sup>3</sup>, 125<sup>4</sup> STRAIPSNIAIS IR 125<sup>3</sup>, 125<sup>4</sup> STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO  
NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

**1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai**

Atsižvelgiant į besitęsiantį energetinių žaliavų kainų augimą pasaulio rinkose, Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 papildymo 125<sup>3</sup>, 125<sup>4</sup> straipsniais ir 125<sup>3</sup>, 125<sup>4</sup> straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektu (toliau – Įstatymo projektas) siekiama iš dalies sumažinti Lietuvos gyventojams teksiančią finansinę naštą dėl būsimų sąskaitų už šildymą ir karštą vandenį 2022–2023 metų ir 2023–2024 metų šildymo sezonais.

**2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai**

Įstatymo projektą parengė Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. 239 0151) Netiesioginių mokesčių skyriaus (vedėja Asta Zelo, tel. 219 9383) patarėja Rūta Pileckienė (tel. 219 9359).

**3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai**

Šiuo metu Lietuvoje nėra kompensuojamas pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM) ar jo dalis už šilumos energiją, tiekiamą gyvenamosioms patalpoms šildyti (įskaitant šilumos energiją, perduodamą per karšto vandens tiekimo sistemą), į gyvenamąsias patalpas tiekiamą karštą vandenį arba šaltą vandenį karštam vandeniui paruošti ir šilumos energiją, sunaudotą šiam vandeniui pašildyti (toliau – šilumos energija ir karštas vanduo).

**4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama**

Įstatymo projekte siūloma laikinai iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto kompensuoti PVM, apskaičiuotą už šilumos energiją ir karštą vandenį, 9 procentinių punktų PVM tarifo dydžiu (nuo 9 iki 0 procentų skirtumas).

Tokia tvarka būtų taikoma nuo 2022 m. spalio 1 d. iki 2023 m. balandžio 30 d. ir nuo 2023 m. spalio 1 d. iki 2024 m. balandžio 30 d. faktiškai patiektoms prekėms.

Pažymėtina, kad tokia pat kompensavimo priemonė buvo taikoma ir nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. balandžio 30 d.

**5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant Įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta**

Neigiamų pasekmių nenumatoma.

**6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai**

Įtaka kriminogeninei situacijai, korupcijai nenumatoma.

**7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai**

Įtaka verslo sąlygoms ir jo plėtrai nenumatoma.

**8. Ar Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams**

Įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

**9. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios**

Kitų įstatymų pakeisti ar pripažinti netekusiais galios nereikės.

**10. Ar Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o Įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka**

Įstatymo projektas parengtas laikantis Valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Įstatymo projekte neapibrėžiama naujų sąvokų.

**11. Ar Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus**

Įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

**12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti**

Lietuvos Respublikos Vyriausybė turės priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimą, nustatantį PVM kompensavimo iš valstybės biudžeto tvarką.

**13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)**

Remiantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos prognozuojamomis šilumos energijos ateities kainomis (pagal turimą informaciją apie ateities dujų ir biokuro sandorių kainas), valstybės biudžetas dėl 9 procentų PVM, apskaičiuoto už šilumos energiją ir karštą vandenį per 2022–2023 metų šildymo sezoną, kompensavimo netektų apie 54 mln. eurų. Darant prielaidą, kad tokios pat kainos išliks kaip 2023 metų I pusmetį, dėl 9 procentų PVM, apskaičiuoto už šilumos energiją ir karštą vandenį per 2023–2024 metų šildymo sezoną, kompensavimo valstybės biudžetas netektų apie 57 mln. eurų. Jei realizuotųsi rizika, kad šilumos energijos kainos augs sparčiau, pavyzdžiui, jei jos nuo prognozuojamų papildomai išaugtų 30 procentų, valstybės biudžeto netekimai sudarytų apie 74 mln. eurų per vieną šildymo sezoną.

**14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados**

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

**15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis**

„Pridėtinės vertės mokestis“, „šilumos energija“.

**16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai**

Nėra.